

Procedury przedłużania pracy cudzoziemcom

W związku z deficytem polskich pracowników oraz atrakcyjnością naszego rynku pracy dla cudzoziemców, coraz częściej w Polsce mamy do czynienia z zatrudnianiem zagranicznych pracowników przez polskie firmy. Ze względu na deficyt kierowców zawodowych, proceder ten ma miejsce również w transporcie. Najczęściej są to obywatele państw z Europy Środkowo-Wschodniej – m.in. z Ukrainy, Białorusi, Rosji, Gruzji, czyli tak zwani „imigranci zarobkowi”. O ile procedura zatrudnienia obcokrajowców jest znana, a przepisy w dość jasny i klarowny sposób określają zasady przyjęcia ich do pracy, to postępowanie w sytuacji, w której zatrudnionemu przybyszowi kończy się termin oświadczenia, zezwolenia lub wizen, rodzi wiele pytań i wątpliwości.

Czy taki pracownik musi wrócić do ojczyzny, w celu wyrobienia nowej wizen? A może lepszym rozwiązaniem będzie złożenie wniosku do Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców o wydanie zezwolenia jednolitego? Co oznacza „czerwona pieczęć” w paszporcie obcokrajowca i czy uprawnia ona do wykonywania pracy? To problemy, z którymi coraz częściej mierzy się polski przedsiębiorca.

naniu do 2016 r. ilość zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi zwiększyła się prawie o 40%, natomiast liczba wniosków o wydanie zezwoleń na pracę wzrosła o 100%. Większość, tzn. 59 % zezwoleń, wydanych jest na okres do 1 roku, a maksymalny czas pracy na oświadczeniu – to tylko 6 miesięcy (180 dni) w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

Ivanna Byczkowska

Tak krótki okres zatrudnienia pracowników z zagranicy, szczególnie w przypadku zawodowych kierowców, wiąże się z dodatkowymi kosztami dla pracodawcy. Na przykład, w przypadku kierowców z państw trzecich, niezbędne są badania lekarskie i psychologiczne, kurs kwalifikacji: wstępny lub okresowy, świadectwo kierowcy oraz nowe prawo jazdy z kodem 95. Wcześniej, do wniosku o wydanie świadectwa kierowcy

Okresów wykonywania pracy na podstawie „starego” i „nowego” oświadczenia nie sumuje się

Według danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej¹ w 2017 r. przez powiatowe Urzędy Pracy zostało zarejestrowanych prawie 2 miliony oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom, w tym do pracy w transporcie i gospodarce magazynowej – 87 tys. Dodatkowo, dynamicznie wzrosła liczba wniosków o wydanie zezwolenia na pracę, która w roku ubiegłym sięgnęła ponad 267 tys. (z czego 32,7 tys. w transporcie). W porów-

W 2017 r. przez powiatowe Urzędy Pracy zostało zarejestrowanych prawie 2 mln oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom, w tym do pracy w transporcie i gospodarce magazynowej – 87 tys. Liczba wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sięgnęła ponad 267 tys. (32,7 tys. w transporcie).

wystarczyło dołączyć oświadczenie przedsiębiorcy o posiadaniu dokumentów potwierdzających realizację przez kierowcę kursu kwalifikacji wstępnej lub szkoleń okresowych realizowanych w UE. Natomiast obecnie - od 1 marca 2018 r., samo oświadczenie nie wystarczy. GITD wymaga, aby do wniosku o wydanie świadectwa kierowcy dołączyć kopię świadectwa kwalifikacji zawodowej, a to oznacza, że szkolenie wstępne lub okresowe powinno odbyć się w Polsce. Jak pokazuje praktyka, koszty z nim związane często ponosi pracodawca, ponieważ cudzoziemca po prostu na to nie stać.

Czas i pieniądze poświęcone na zatrudnienie takiego pracownika są duże a braki zawodowych kierowców na rynku mocno

¹ Dane pochodzą z raportów MRPiPS, opublikowanych na stronie: <https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/cudzoziemcy-pracujacy-w-polsce-statystyki/>

odczuwalne, dlatego jeżeli pracownik jest dobry i się sprawdza, to pracodawca jest zainteresowany, aby zatrudnić go na dłuższy okres.

Jak to zrobić sprawnie, szybko i najniższym kosztem? Przedstawiamy trzy sposoby przedłużenia pracy cudzoziemcowi wraz z opisem wymaganych procedur:

Sposób 1: „Stare” i „nowe” oświadczenie o pracę

W związku ze zmianą przepisów, w 2018 r. będzie można zatrudnić obcokrajowca najpierw na podstawie „starego” oświadczenia, a następnie „nowego”, bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę. Nowe reguły zaczęły obowiązywać od 2018 r., po wejściu w życie art. 87 ust. 3, dotyczącego oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz przepisu przejściowego dotyczącego oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi (art. 11 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r.).

Okresów wykonywania pracy na podstawie tych dwóch rodzajów oświadczeń nie sumuje się. Oznacza to, że w sytuacji, gdy zagranicznemu pracownikowi zatrudnionemu na podstawie

O wydanie zezwolenia na pracę wnioskuje pracodawca, który ma zamiar przedłużyć okres zatrudnienia konkretnego obcokrajowca. Wypełniony wniosek, wraz z wymaganymi dokumentami, powinien być złożony nie wcześniej niż w terminie 90 dni i nie później niż w terminie 30 dni przed upływem okresu ważności poprzedniego zezwolenia

W związku ze zmianą przepisów, w 2018 r. będzie można zatrudnić obcokrajowca najpierw na podstawie „starego” oświadczenia, a następnie „nowego”, bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę.

„starego” oświadczenia, kończy się termin 180 dni pracy, podmiot zamierzający powierzyć mu pracę może zgłosić się do PUP właściwego ze względu na jego siedzibę lub miejsce stałego pobytu w celu rejestracji „nowego” oświadczenia na kolejne 6 miesięcy.

Zarejestrowane oświadczenie stanowi podstawę do uzyskania przez obcokrajowca wizy potrzebnej do wykonywania pracy. Opłata konsularna za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy wynosi od 35 do 60 EUR. Termin oczekiwania, na złożenie wniosku wizowego wynosi około miesiąca, a decyzja w sprawie wnio-

Od 1 marca 2018 r. nie wystarczy oświadczenie przedsiębiorcy o posiadaniu dokumentów potwierdzających realizację przez kierowcę kursu kwalifikacji wstępnej lub szkoleń okresowych realizowanych w UE. GITD wymaga, aby do wniosku o wydanie świadectwa kierowcy dołączyć kopię świadectwa kwalifikacji zawodowej

sku o wydanie wizy podejmowana jest w ciągu 10 dni roboczych od dnia złożenia wniosku. W razie konieczności szczegółowego sprawdzenia dokumentów rozpatrzenie wniosku może zostać przedłużone do 30 dni. Koszty, jakie ponosi pracodawca w związku z rejestracją oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, wynoszą 30 zł.

OCPD24.COM

**UBEZPIECZENIA
DLA TRANSPORTU**

☎ 519 837 349 ✉ bok@ocpd24.com 🏠 www.ocpd24.com

Jeżeli firma stara się o zezwolenie dla pracownika, który wcześniej wykonywał pracę na podstawie oświadczenia lub zezwolenia, to z listy niezbędnych załączników do wniosku można wyłączyć informację od starosty o teście rynku pracy

Sposób 2: Zezwolenie na pracę typu A

O wydanie takiego zezwolenia wnioskuje pracodawca, który ma zamiar przedłużyć okres zatrudnienia konkretnego obcokrajowca. Wypełniony wniosek, wraz z wymaganymi dokumentami, powinien być złożony nie wcześniej niż w terminie 90 dni i nie później niż w terminie 30 dni przed upływem okresu ważności poprzedniego zezwolenia. Należy pamiętać o tym, że od 1 stycznia 2018 r. zmieniony został wzór wniosku o wydanie zezwolenia na pracę, a co za tym idzie, wnioski złożone na starym wzorze nie będą rozpatrywane.

Jeżeli pracownik posiada aktualny dokument podróży, a termin na złożenie wniosku o przedłużenie zezwolenia na pracę u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku został zachowany, to jego pracę na terytorium RP uważa się za legalną od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie przedłużenia zezwolenia na pracę stanie się ostateczna

Jeżeli firma stara się o zezwolenie dla pracownika, który wcześniej wykonywał pracę na podstawie oświadczenia lub zezwolenia, to z listy niezbędnych załączników do wniosku można wyłączyć informację od starosty o teście rynku pracy. Test ten polega na sprawdzeniu, w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy, czy na proponowane miejsce pracy nie ma chętnych obywateli polskich lub czy rekrutacja przeprowadzona na to stanowisko pracy wśród obywateli polskich dała wynik negatywny. Przyspieszy to procedurę minimum o 14 dni, bo właśnie tyle trwa analiza rejestrów bezrobotnych przez PUP i pozwoli uniknąć zbędnej biurokracji.

Żeby skorzystać z tego „ułatwienia” trzeba spełniać wszystkie poniższe warunki:

- zatrudniony pracownik powinien być obywatelem jednego z wymienionych państw: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji lub Ukrainy;
- pracownik powinien być zatrudniony na umowie o pracę w okresie poprzedzającym złożenie wniosku min. przez 3 miesiące, a jeżeli praca była wykonywana na podstawie umów cywilnoprawnych, niezbędny jest test rynku pracy od starosty, wydany nie wcześniej niż 180 dni przed złożeniem wniosku,
- praca, na którą wydaje się zezwolenie, powinna być kontynuowana u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku, zgodnie z oświadczeniem lub poprzednim zezwoleniem.

Okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przedłużonej u wojewody wizy nie może przekroczyć okresu pobytu przewidzianego dla wizy krajowej, tj. jednego roku (wliczając w to okres pobytu na podstawie wizy, która podlega przedłużeniu).

Składając wniosek wraz z załącznikami do odpowiedniego Urzędu Wojewódzkiego należy pamiętać również o tym, że minimalne wynagrodzenie za pracę od 1 stycznia 2018 r. wynosi 2100 zł, a minimalna stawka godzinowa to 13,70 zł.

Oplata ponoszona w związku ze złożeniem wniosku o wydanie zezwolenia na pracę wynosi 50 zł, w przypadku wniosku o zezwolenie na pracę na okres do 3 miesięcy oraz 100 zł, jeżeli wniosek składany jest na okres powyżej 3 miesięcy.

Wojewoda właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego pracę cudzoziemcowi, wydaje decyzję w sprawie zezwolenia na pracę nie później niż w ciągu miesiąca. Ze względu na dużą liczbę pracowników z państw trzecich oraz coraz większą liczbę wniosków o wydanie zezwolenia na pracę, wiele urzędów przedłuża postępowanie o kolejne kilka miesięcy.

Zezwolenie wydaje się na okres nie dłuższy niż trzy lata. Jeżeli pracownik posiada aktualny dokument podróży, a termin na złożenie wniosku o przedłużenie zezwolenia na pracę u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku został zachowany, to pracę takiego obcokrajowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalną od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie przedłużenia zezwolenia na pracę stanie się ostateczna.

W większości wypadków, po uzyskaniu decyzji wojewody o wydanie zezwolenia na pracę na terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej, cudzoziemiec udaje się do państwa swojego pochodzenia w celu przedłużenia wizy. Wniosek o przedłużenie wizy składa się w kraju pochodzenia pracownika w Konsulacie Generalnym RP lub w Punktach Przyjmowania Wniosków Wizowych, zgodnie z podziałem na okręgi konsularne i miejscem zamieszkania

W przypadku pracy dłuższej niż 3 miesiące, cudzoziemiec przebywający na terytorium Polski może wystąpić do właściwego wojewody o tzw. zezwolenie jednolite czyli zezwolenie na pobyt czasowy i pracę.

wnioskodawcy. Opłata konsularna, jak już wspomniano powyżej, wynosi od 35 do 60 EUR, a czas oczekiwania na wizę – około 1,5 miesiąca. Maksymalny okres ważności wizy wydanej na podstawie zezwolenia na pracę wynosi jeden rok.

Jest również druga możliwość. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w art. 82 wymienia warunki, które muszą spełnić obywatele państwa spoza UE, aby starać się o przedłużenie wizy, przebywając na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Aby tego dokonać obcokrajowiec powinien złożyć do wojewody właściwego ze względu na miejsce pobytu, wypełniony formularz wniosku o przedłużenie wizy wraz z obowiązującymi załącznikami, nie później niż w dniu upływu okresu jego legalnego pobytu na terytorium RP. Cudzoziemcowi, który złożył wniosek o przedłużenie wizy w ww. terminie, wojewoda zamieszcza w dokumencie podróży odcisk stempla, który potwierdza złożenie wniosku. Pieczętka ta potwierdza legalność pobytu cudzoziemca wyłącznie na terytorium RP, co uniemożliwia wyjazd np. zawodowych kierowców, do innych państw strefy Schengen.

W ten sposób przedłużyć wizę krajową można tylko raz. Okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przedłużonej u wojewody wizy nie może przekroczyć okresu pobytu przewidzianego dla wizy krajowej, tj. jednego roku (wliczając w to okres pobytu na podstawie wizy, która podlega przedłużeniu). Za ww. przedłużenie pobiera się opłatę w wysokości 406 zł, a czas załatwienia sprawy wynosi około miesiąca.

Sposób 3: Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę

W przypadku pracy dłuższej niż 3 miesiące, cudzoziemiec przebywający na terytorium Polski może wystąpić do właściwego wojewody o tzw. zezwolenie jednolite, czyli zezwolenie na pobyt czasowy i pracę.

Wniosek o wydanie takiego zezwolenia obcokrajowiec składa osobiście, nie później niż w ostatnim dniu legalnego pobytu na terytorium RP. Przy składaniu wniosku pobierane są odciski linii papilarnych, w związku z tym wyklucza się możliwość złożenia wniosku przez przedstawiciela. Cudzoziemiec ubiegający się o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę na podstawie pracy wykonywanej w Polsce nie musi wcześniej uzyskać zezwolenia na pracę. Jeżeli cudzoziemiec bezpośrednio przed złożeniem wniosku posiadał zezwolenie na pracę lub zezwolenie jednolite u tego samego pracodawcy, na tym samym stanowisku, to z listy załączników do wniosku można skreślić informację od starosty o możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy.

W większości wypadków, po uzyskaniu decyzji wojewody o wydanie zezwolenia na pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, cudzoziemiec udaje się do państwa swojego pochodzenia w celu przedłużenia wizy

Od 12 lutego 2018 r. obowiązuje nowy wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy oraz załączniki nr 1 i 2 do wniosku, których wzór opublikowano w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 2 lutego 2018 r. poz. 333.

Jeśli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy został złożony w trakcie legalnego pobytu, wojewoda zamieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla, czyli tzw. czerwoną pieczętę. Oznacza ona, że cudzoziemiec jest w trakcie oczekiwania na wydanie zezwolenia jednolitego, a poprzedni dokument, który uprawniał go do pobytu nie jest już ważny lub niedługo straci ważność. Stanowi też potwierdzenie, że jego pobyt na terytorium RP jest legalny. Zgodnie z art. 88g ust. 1b ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w sytuacji, gdy obcokrajowiec złożył wniosek o przedłużenie zezwolenia na pobyt i pracę u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku to, jeśli nie zawiera on braków formalnych, pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalną do dnia, w którym decyzja w sprawie przedłużenia zezwolenia na pracę stanie się ostateczna.

Od 12 lutego 2018 r. obowiązuje nowy wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy oraz załączniki nr 1 i 2 do wniosku, których wzór opublikowano w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 2 lutego 2018 r. poz. 333.

Składając wniosek o wydanie lub przedłużenie zezwolenia jednolitego trzeba uzbroić się w cierpliwość, ponieważ procedury administracyjne mogą potrwać nawet ponad rok. Najpierw trzeba zarejestrować się w kolejce do złożenia wniosku, a forma, rodzaj i czas oczekiwania zależą od konkretnego urzędu wojewódzkiego.

Gdy obcokrajowiec złożył wniosek o przedłużenie zezwolenia na pobyt i pracę u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku to, jeśli nie zawiera on braków formalnych, pracę cudzoziemca na terytorium RP uważa się za legalną do dnia, w którym decyzja w sprawie przedłużenia zezwolenia na pracę stanie się ostateczna

W przypadku kierowców zawodowych, dopiero po uzyskaniu karty pobytu można wyruszyć w trasę międzynarodową. Wcześniej mogą realizować tylko trasy krajowe, gdyż na „czerwonej pieczęcie” wyjazdy do strefy Schengen dla pracowników z państw trzecich nie są możliwe.

Od momentu złożenia wniosku wraz z załącznikiem i otrzymania „czerwonej pieczętki” w paszporcie, należy oczekiwać na decyzję wojewody. Jak pokazuje praktyka, czas postępowania w sprawie wydania zezwolenia jednolitego trwa od 6 do 10 miesięcy

Niektóre urzędy prowadzą obowiązkową internetową lub telefoniczną rejestrację w kolejce. W innych trzeba stawić się osobiście i otrzymać od urzędnika numerkę z terminem złożenia wniosku. W części urzędów można natomiast złożyć wniosek w biurze podawczym i czekać na kontakt telefoniczny z informacją o dacie, w której należy się zgłosić do urzędu w celu złożenia odcisków linii papilarnych i uzyskania stempla w paszporcie. W zależności od województwa, czas oczekiwania na złożenie wniosku trwa od 2 do nawet 7 miesięcy.

Składając wniosek wraz z załącznikami do odpowiedniego Urzędu Wojewódzkiego należy pamiętać również o tym, że minimalne wynagrodzenie za pracę od 1 stycznia 2018 r. wynosi 2100 zł, a minimalna stawka godzinowa to 13,70 zł.

Od momentu złożenia wniosku wraz z załącznikiem i otrzymania „czerwonej pieczętki” w paszporcie, należy oczekiwać na decyzję wojewody. Jak pokazuje praktyka, czas postępowania w sprawie wydania zezwolenia jednolitego trwa od 6 do 10 miesięcy. Opłata skarbową związaną z udzieleniem zezwolenia na pobyt i pracę wynosi 440 zł. Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę jest wydawane maksymalnie na 3 lata.

Cudzoziemcowi, który uzyskał decyzję wojewody o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę na terytorium RP, wydawana jest karta pobytu, której wyrobienie trwa kilka tygodni. Jej koszt to 50 zł. W przypadku kierowców zawodowych, dopiero po uzyskaniu karty pobytu można wyruszyć w trasę międzynarodową. Natomiast wcześniej mogą realizować tylko trasy krajowe, czyli tzw. trasy dookoła komina, ponieważ na „czerwonej pieczęcie” wyjazdy do strefy Schengen dla pracowników z państw trzecich nie są możliwe.

Warto nadmienić, że często (choć nie w każdym przypadku), posiadanie karty pobytu przez obcokrajowca ułatwia uzyskanie od ZUS zaświadczenia A1, potwierdzającego fakt obowiązywania polskiego ustawodawstwa w sytuacji delegowania pracownika do pracy za granicę.

Powyższe sposoby przedłużania pobytu dla pracowników z państw trzecich bazują na aktualnym stanie prawnym oraz praktykach stosowanych przez odpowiednie urzędy. Należy zwrócić uwagę, że ze względu na coraz większą ilość cudzoziemców pracujących w naszym kraju, czas potrzebny na załatwienie formalności często ulega dość znacznemu wydłużeniu. Dlatego ważny jest bieżący monitoring przepisów i szybkie reagowanie na nowe możliwości, które zmniejszają ryzyko utraty dobrego pracownika i możliwości realizacji przewozów w przypadku firm transportowych.

W firmie OCRK na bieżąco śledzimy aktualny stan prawny oraz praktykę urzędów, starając się w efektywny sposób doradzać i pomagać firmom, nie tylko w zakresie spełniania przepisów dotyczących czasu jazdy i rozliczania czasu pracy, ale również w zakresie legalnego zatrudniania pracowników z innych krajów. Serdecznie zapraszamy do kontaktu i zapoznania się z informacjami na naszej stronie: www.ocrk.pl

Ivanna Byczkowska,
specjalista ds. szkoleń OCRK